

Velja v Ljubljani:

celo leto . . .	K 56—
pol leta . . .	28—
četrt leta . . .	14—
en mesec . . .	4-70

Velja po pošli:

za celo leto naprej K 60—	
za pol leta . . .	30—
za četrt leta . . .	15—
za en mesec . . .	5—

Jugoslavija

Napismen narobe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošljejo naročnino po nakaznici.

Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in si-
cer 1 mm visok ter 63 mm
šir. — Za enkrat
25 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu števil. 19.
Upravnistvo je na Marijinem trgu števil. 8. —
Telefon števil. 360.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov l. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Branimo slovenski Korotan!

Prostovoljci za Koroško!

Za koroško legijo prostovoljcev je v Ljubljani veliko zanimanje in priglaja se mnogo vojakov.

Priglašati se je treba v belgijski vojašnici (objekt II., v pisarni I. nadstropje).

Dolžnost vsakega za to sposobnega moža je, da se priklasi takoj. Branimo svojo zemljo!

Koroška v Jugoslaviji.

Nekateri so zato, da se cela Koroška priklapi Jugoslaviji. Med koroškimi Slovenci pa jih je precej, ki si tega ne želijo. Želijo marveč, da bi bila Jugoslavija kolikor mogoče narodnostno enotna, ker upajo, da bi se le na ta način nehali neprestani narodnostni boji in prepiri, katerih smo že vsi do grla siti. Če pridejo vsi koroški Nemci v Jugoslavijo, ali ne bodo imeli v njih nemškutarji močno zaslombo in bodo skušali še nadalje nemškutariti in uganjati izdajstvo na svojem narodu? In koroški Slovenci bi morali zopet trpeti pod pritiskom nemštva in nemškutarstva, zlasti ko smo vsled Karavank geografično tako rekoč navezani sami nase, ko imamo tako malo zvez z ostalo Jugoslavijo. (Bo treba še na par mestih prevrtati Karavanke ali pa vsaj napraviti avtomobilne zveze). Zato — timeo Germanos — bojim se Nemcev, pa četudi pridejo v Jugoslavijo kot dar, kot mala odškodnina za vse krivice, ki so nam jih prizadejali. Niti v žalostnem slučaju, da bi nam Italijani ugrabili nekaj slovenskih krajev, si ne želimo Nemcev kot odškodnino. V slučaju kakšnih poznejših komplikacij z Italijani bi bili ogroženi od dveh strani, ko bi se Nemcem nudila ugodna prilika, da „rešijo svoje brate“. S priklopitvijo cele Koroške Jugoslaviji bi si ustvarili v Jugoslaviji nesrečno irredento, ki bi nam znala postati še usodepolna.

To pa velja le o pristno nemških krajih ali pa o tistih s Slovenci že od vsega začetka redko naseljenimi kraji,

ki so se že pred stoletji ponemčili. Kar pa so nam Nemci umetno in nasilno ponemčili, zlasti v zadnjem stoletju in posebno potom šol v poslednjih 50 letih, to je naše in mora priti v Jugoslavijo. Do tega imamo isto pravico kakor Francozi do Alzacije-Lorene, ki so jim jo Nemci nasilno uropali. Tako n. pr. ni nobenega dvoma, da je Celovec naš. Še v Janežičevem času je bila vsa celovška okolica slovenska. Ogromna večina celovških priseljencev je slovenska. V Celovcu se potem zlasti potom šol že njihovi otroci ponemčijo. Nemci se radi sklicujejo na uradno ljudsko štetje. O tem štetju naj raje molčijo. Prvič se pri tem ni štel, kdo je Slovenec in kdo ne, marveč samo, kdo ima nemški in kdo slovenski občevalni jezik, človek pa ima lahko dva ali še več občevalnih jezikov. Drugič je bilo zapisanih za Nemce na tisoče nemškutarjev in narodno nezavednih Slovencev, od katerih mnogi niti nemškega ne znajo. Torej je navadna laž, da je njihov občevalni jezik nemški. Tretjič so Nemci celo mnoge zavedne Slovence posili zapisali za Nemce. Tako n. pr. so v celovških zavodih kar vse zapisali za Nemce. V nekem samostanu je Slovenka na vprašanje, če je zapisana za Slovenko ali za Nemko, dobila od predstojnice odgovor: „Kaj pa Vas to briga!“ Slovenci, ki so se v Celovcu ali Beljaku zapisali za Slovence, so bili klicani na magistrat, kjer so zahtevali od njih, da se vpišejo za Nemce, češ, to je nemško mesto! Pri takem štetju se je čuditi, da so v koroških mestih sploh še kaj Slovencev našli!

Vzemimo en konkreten zgled, kako znajo na Koroškem ponemčevati.

N. pr. Borovlje v Rožu. Med ravno-kar izumrlim rodod, od katerega žive le še posamezni eksemplarji v visoki starosti 70, 80, 90 let so bili redki, ki so znali nemško. In še ti so se nemščine naučili v tujini. Borovlje so bile trdo slovenska vas. Z rastočo industrijo so rastle tudi Borovlje in se je posebno močno ponemčevati z novimi šolami v zadnjih 15, 20 letih. Povzdignili so ljudsko šolo v deško in dekliško petrazrednico in sezidali meščansko šolo. Vse popolnoma in izključno nemško. V ljudski šoli je še pred 2 mesecema učitelj otrokom celo prepovedal, da se ne smejo slovenski spovedovati. Za ponemčevanje najmlajših skrbi nemški otroški vrtec. Mnogi otroci komaj da še razumejo slovenski, govorjenje pa jim že dela hude preglavice. Pa tudi narodno nezavedni starši sami pomagajo ponemčevati. Slovenski delavec mi je rekel: „Z ženo govoriva slovensko, z otroci pa nemško, da v šoli lažje izhajajo. Kaj se hoče, šole so nemške in na Koroškem je bolj nemščina v veljavi.“

Pa tudi na deželi so glavni krivci ponemčevanja šole. Nemški učitelji tudi zdaj kar očitno v šoli hujskajo proti Slovincem in Jugoslovonom. Te dni je v nekem slovenskem kraju na levem bregu Drave učiteljica otrokom, od katerih niti eden ni Nemec, vbijala v glavo: Mi smo Nemci! In je otroke izpraševala, kdo je Nemec, kdo Jugoslovani. Ko se je pod njenim pritiskom seveda večina izrekla za Nemce, ji je to močno dopadlo, ti so njeni ljubljenci in imajo povsod prednost. Kdor pa se je izjavil za Jugoslovana, ga je nahlulila s „schäm dich!“ Tako se v koroških šolah uganja nemška politika, tako se demoralizira otroke, ko se hvali in propagira renegatstvo in graja ter kaznuje značajnost!

Jugoslavija bo morala v koroških šolah temeljito pomesti. Povsod, kjer koli žive Slovenci, pa četudi se že celo v medsebojnem občevanju poslužujejo nemščine, a slovensčine samo še doma v hiši, četudi je v šoli in v cerkvi vse nemško (n. pr. Mostič) in se slovensčina trpi samo še v spovednici, povsod ondi, kjer so slovenski otroci že na pol ponemčeni in komaj še razumejo slovenski, povsod tod se bodo morale nemške šole

brezobzirno iztrebiti in nadomestiti s slovenskimi.

V Jugoslavijo mora priti vsa umetno in nasilno ponemčena Koroška. Razen tega morda še kraji, kjer zemljepisna in gospodarska lega nujno to zahteva. A da se priklopijo Jugoslaviji kar na splošno vsi že tekom stoletij trdo nemški kraji, oziroma cela Koroška, to nas napolnjuje bolj s skrbjo kot z veseljem. Mi, ki smo toliko trpeli in še trpimo od Nemcev, si želimo stran od Nemcev, si želimo tesnega združenja z našimi brati Jugoslovani.

Železna roka!

Naša ljubljanska narodna vlada je podala demisijo in demisija je bila sprejeta. Ta vlada je torej bila. Zato tudi ni potreba, da bi se še nadalje bavili z njo. — In vendar se moramo zopet vrniti na grehe, ki jih je ta vlada zakrivila, da se jih bodoča vlada izogne. Grehi te vlade so tako številni, da moramo zopet in zopet opozarjati na nje, da se to ne bi več ponavljalo ter da se popravi, kolikor se sploh še da popraviti.

Pred vsem: Po naših vojaških pisarnah in vojaških poveljstvih je polno častnikov, ki še pred par meseci niso znali ali niso hoteli znati slovenskega jezika. Vojaške oblasti SHS na Slovenskem dopisujejo še danes druga drugi v nemškem jeziku. Ljudje, ki so še pred par meseci zasmehovali vse, kar je slovenskega, so si danes našli narodne kokarde ter našli zato varno zavetje v raznih vojaških pisarnah. Oni v civilnih pisarnah so imeli še lažje slališče. Tem ni bilo treba premeniti niti kokard. Ostali so lepo na svojih mestih in uradujejo dalje po starem šlenderjanu in v nemškem jeziku. Notranji uradni jezik je pri večini uradov SHS na Slovenskem in to pred vsem pri političnih oblastnih in podrejenih uradih še vedno nemški. Človeka zaboli naravnost v srce, ko stopi v kako državno pisarno SHS na Slovenskem in čuje, kako se uradniki in uradnice pogovarjajo v nemškem jeziku. Pri begunskem oddelku v Celju se čuje celo italijanska govorica in naši ljudje morajo celo mirno poslušati, kako jih tam nastavljen „frajle“ v medsebojnem italijanskem pogo-

NEDIN STERAD:

O očetu „Lepe Vide“.

Ko sem na „Cankarjevem večeru“ poslušal našega Župančiča, ki je bral „Bebca Martina“ — bral ga je na tako čudovit način, da se mi je zdelo, kakor bi gledal in poslušal Cankarja v njegovi samotni izbi na Rožniku — me je nehote cel čas in še pozno v noč spremljal spomin na tisti jesenski večer, ko sem prvič gledal v njegove iskrene, iskajoče oči v slabo razsvetljeni gostilniški sobi.

Bilo je tedaj prvo leto moje prostosti. Tam doli ob naši divni Soči me je srečalo življenje v sladkem objemu prve ljubezni — in jaz sem se ga oklenil, kakor se oklene dete ljubeče matere, ki je rešila svojega ljubljence preteče nevarnosti.

Šel sem po svetu, da si poiščem kruha in postavim ognjišče svojim Penatom.

Na potu za ciljem sem stopil, utrujen od vsakdanjega življenja na cesti, v gostilno . . . Nikdar ni bila moja navada posedati v hišah, katerih vrata krasi venec iz listja. Vsaka minuta, zamujena v taki hiši, me peče še danes . . .

V kotu za nepogrnjeno mizo je sedel navidezno utrujen mož z dolgimi črnimi brkami. Glavo mu je podpirala lepa bela roka, katere komolec je slonel na izpraznjenem kozarcu. Iz žepa nekdanj elegantne suknje je visel šop papirja.

Mož v kotu se ni zmenil ne za moj prihod, ne za indiferentno vpraševanje mlade natarice.

Da ni imel sklonjene in podprte glave, bi ga gotovo kmalu spoznal, saj sem nosil še kot bivši bogoslovec vedno pri sebi izrezek njegove fotografije iz „Dom in Sveta“.

Tako se pa nisem zanimal posebno za neznanega mi tujca . . .

„Gospod Cankar!“ je vprašala

naenkrat natarica moža v kotu, „zakaj ste pa nocoj tako žalostni?“

„Saj nisem! Kdo te pa kaj vpraša? Le pridna bodi punca, saj si lepa in to je glavno!“

Natarica se je pokorila in odšla. „No, pa prinesi še enega!“ je zaklical mož za njo ter se ozrl po sobi.

Tedaj sem stopil k njegovi mizi, se predstavil in vprašal, če smem prisesti. „Gotovo, saj je še prostora!“

Izpolnila se je moja davna želja minulih let — in zdi se mi, da sem čutil pri tem isto, kakor če bi govoril z njim pred leti, ko je moja duša še sanjala o življenju . . .

Govorila sva o marsičem. Moje besede so bile redke in njegove ne posebno goste.

„Ti si torej tisti, ki je napisal lani ali predlanskem, menda v „Času“ ali kje, da pohujšujem mladino!“ me je apostrofirala, ko se je med pogovorom spomnil mojega imena.

Tisti večer me je tikal, pozneje pa nikdar več, — govoril sem namreč še dvakrat pozneje z njim.

„Ne, o pohujševanju nisem pisal, pač pa . . . Sicer pa je bilo to takrat!“ In Cankar me je razumel.

Ena najbolj dolgotrajnih posledic moje duševne sužnjosti so bili ravno predsodki o kvarnem uplivu lepe umetnosti . . .

Pozneje je prišla družba treh ali štirih, ki so vsi poznali Cankarja. Če so bili tudi umetniki, ne vem, predstavil se ni nobeden. Sicer pa se ne spozna vedno umetnika po njegovi zunanosti.

Ko sem se tisti večer vračal iz predmestja v Ljubljano, sem bil poln Cankarjevega duha. Še pozno v noč sem razmišljal o očetu „Lepe Vide“, o njeni zgodovini v „cukrarni“ in še o marsičem, česar nisem vedel do tistega večera . . .

vorn zmerjajo s ščavi. Notranji uradni in javni jezik po raznih državnih uradih SHS, posebno na Štajerskem in Koroškem, ojača vedno nemščina in ne raznih uradih SHS na Slovenskem sede še vedno ljudje, ki našega jezika ne razumejo, ali ne vedo razumeti. Naj se nam ne reče, da ni naših ljudi, ki bi mogli nadomestiti Nemce. Dr. Jančičev je napravil tozadevno priporočilo v 48 urah, da si je bilo treba popraviti 135 mest, ki so jih dosedaj zavzemali Nemci. Vodja finančnega ravnanstva v Mariboru dr. Povalej je izjavil, da bo opravil s štirimi koncepti uradni del, za katero je bilo poprej potreba 16 konceptnih uradnikov. Seveda bo zato treba marsikatero delo, ki je bilo dosedaj pridržano juristom, izročiti računskim in pisarniškim uradnikom in konceptni uradniki bodo morali delati nekoliko več, nego so to storili do sedaj. Mi smo tudi prepričani, da bodo to storili radi in delo pojde naprej brez Nemcev. Kakor tukaj, bi bilo mogoče napraviti red tudi po drugih pisarnah. Treba bi bilo samo dobre volje in energije ter pravih mož na pravih mestih.

Toda kako naj pričakujemo reda, od vlade, ki pošilja na Koroško za vojaškega poveljnika moža, ki ne razume slovenskega jezika? Kako naj pričakujemo reda od vlade, ki imenuje za Koroško sodnike, ki so bili predsedniki „Schulvereine“? Znamo, da bi tudi tu narodna vlada našla izgovor češ: da tega ni znala. Toda ko se je potoeval za državno službo bivši prostovoljec v jugoslovanski legiji, ki je te s težavo ušel avstr. vešalom, so mu na narodni vladi odgovorili, da se hočejo poprej informirati, pri imenovanju nemškega uradnika na eksponirano mesto sodnika SHS informacije niso bile potrebne. Ali je sploh mogoče opravičevati take stvari? Opravičiti se dajo pač s tem, da so nekateri naši možje, bili celo življenje avstrijski hlapci in se še danes niso zavedli, da niso več sužnji, ampak svobodni možje. Oni sicer govorijo o svobodi, a mislijo in delajo kot sužnji. Niso se še otresli okov, ki so jih vezali na nekdanje naše trinože, navadili so se teh okov tako, da se niso več niti zavedali, da jih nosijo. Še danes so vsi srečni, ako pride k njim kak nekdanji mogotec in jih prosi kake usluge. Z veseljem spojnijo razne nemške želje in tako vidimo, kako se po naših državnih uradih še vedno šopirita nemški jezik in avstrijski duh, ki kričita našemu človeku s krohotnim zasmehom: Suženj si in suženj ostaneš.

Quousque tandem? Koliko časa še? Ali ne bo še konec te sramote? Ne, to ne preneha, dokler bo naša vlada v rokah avstrijsko-nemških hlapcev in sužnjev.

Zato pa apeliramo na Belgrad, da o priliki sestave nove vlade poseže vmes energično in napravi red z železno roko.

Oskrba slepcev.

Dne 13. decembra t. l. se je ustanovil kuratorij za oskrbo slepcev. Njega člani so: dr. Albert Botteri, dr. Ernst Deržani, konz. svetnik Janez Kalan, župnik Anton Mrkun, dr. Mavricij Rus in gospodične Ivanka Jegličeva, Minka Skabernetova in Marija Wessnerjeva.

Namen tega kuratorija je poiskati najprvo vse vojne slepce vsega slovenskega ozemlja in jim poskrbeti potom temeljne izobrazbe v raznih za slepca primernih strokah potrebno samostojnost, s katero mu je dana možnost, da si z izvrševanjem kakega poklica pridobi pošten zaslužek. Slepce bi bili na ta način obvarovani škodljive brezposelnosti, ki je vir vse duševne bede in srčnega gorja, ki navdaja odraslega nedelavnega slepca.

Izobrazba in oskrba vojnih slepcev je torej zasedaj prva najvažnejša naloga kuratorija. Da pa mu bo mogoče uspešno izvršiti to potrebno nalogo, mora priti njemu javnost na pomoč. To delovanje nima namena odvzeti državi njenih dolžnosti.

Slad, ki se je zbiral do sedaj za

slepce, je še premajhen, zato naj dopira to zbirko vsa javnost tudi z lastnimi sredstvi, da čim prej oskrbi največje trpine našega naroda.

Denarni prispevki privatnikov ali pa javnih zavodov so prepotrebni v pomoč slepcem. Sprejmejo se vsak dan. Poslati jih je odslej le na naslov g. Marije Wessnerjeve, blagajničarska kuratorija v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 20.

Kuratorij naproša vse občinske in župne urade, da opozorijo na ugodno priliko izobraževanja in izšolanja za kak primeren poklic v zavodu za slepe v Ljubljani vse vojne slepce svoje občine, odnosno župnije, ki iz katerikoli vzrokov niso iskali do sedaj izobrazbe v kakem zavodu za slepe in so še pri svojih starših ali sorodnikih.

Ljubljanski zavod za slepe sprejme te invalide kot vojake ter jim nudi brezplačno stanovanje, hrano in pouk v pletenju košev, raznega drugega finega pletenega blaga, v ščetarstvu, po potrebi tudi v glasbi dalje v pisanju in čitanju nalašč za slepce, pisanja na stroj in v posameznih pisarniških poslih.

Reflektanti naj se zanesljivo javijo osebno dne 7. januarja 1919 dop. v zavodu za slepe v Ljubljani, belgijska vojašnica.

Kuratorij za oskrbo slepcev.

Prekmurje osvobojeno.

Jugoslovanske čete zaplenile ogromen vojni material in 36.000 kron v srebru.

Maribor, 1. prosinca. Jugoslovanske čete napredujejo povsod v Medži- in Prekmurju. Tudi Prekmurje je sedaj osvobojeno. Narod od radosti pogoščeno vojake in po cerkvah zvone zvonovi in so velike zahvalne slovesnosti. Sunej jugoslovanskih čet je bil precizen in tako močan, da Ogri kljub njih številni premoči niso mislili na drugo, kot da si z begom rešijo golo življenje. Osvojena je Lendava, važno središče Prekmurja, dalje Belotinci.

Vojni plen.

Maribor, 1. prosinca. Jugoslovanskim četam je prišlo v Prekmurju v roke mnogo dragocenega — vojnega plena. — Zaplenili so več topov in strojnih pušk. V Lendavi so naše čete zaplenile 6000 pušk in odvzele vojno blagajno s 36.000 kronami srebrnega denarja. Neizmerne so tudi zaloge živil. Sunej je bil tako silen, da Madžari niso mogli spraviti na ogrsko stran niti številne živine niti drugih dragocenosti.

Boji v Medžimurju.

Zagreb, 1. prosinca. Prodirajoča jugoslovanska vojska ni imela nikjer v Medži- in Prekmurju velikih bojev. Edino čete, ki so prodirale iz Štajerske od Ormoža v Medžimurje, so se zapletle na murskem mostu v krvave boje, ki so bili zelo trdovratni, kajti Madžari so se tu koncentrirali in imeli številno premoč. Izgube uradno še niso točno dognane. Govore, da je bilo na naši strani 15 mrtvih in 72 ranjenih, dočim je bilo na madžarski strani 150 ranjenih in 102 mrtva.

Prekmurški Slovenci prosijo učiteljev.

Maribor, 1. prosinca. Prekmurški Slovenci povsod sprejemajo in pozdravljajo jugoslovanske čete kot rešitelje izpod madžarskega jarma. Generala Maistra so Prekmurci zaprosili, naj jim takoj pošlje slovenske učitelje in uradnike.

Proč z nemškim časopisjem iz naših kavarn, gostiln in brivnic! Naročajte slov. liste!

Naše meje.

Nemška rovarjenja proti Jugoslaviji.

Odločen nastop generala Maistra.

Maribor, 31. decembra (Lj. k. u.) General Maister, poveljnik jugoslovanskih čet za Spodnje Štajersko je izdal na nemško prebivalstvo v Mariboru razglas, po katerem mora radi anonimnih pisem, ki vsebujejo grožnje proti njemu in drugim jugoslovanskim voditeljem in radi hujskajočih govoric na cestah, na železnici, v društvih itd. odrediti to-le: Določil sem 21 uglednih mariborskih meščanov, da jamčijo solidarno s svojim življenjem, da se ne udeležijo te pretnje bodisi proti meni, bodisi proti kakemu drugemu jugoslovanski osebi. Prav tako jamčijo ti talci z življenjem radi vsakega nasilstva proti oblastvom SHS ali sploh radi kršitve javnega miru in reda. Svarim torej vse prebivalstvo glede nepremišljenega dejanja, zakaj usoda talcev je v njih rokah. To bodi na znanje vsem. Maribor, 31. decembra 1918. General Maister. Po trije talci morajo biti internirani v domobranski vojašnici. Prvi so bili danes internirani odvetnik dr. Mravlag, tovarnar z usnjem Herman Berg in veletrgovec Kokoschinegg. Med 21 talci je tudi štajerski deželni poslanec Wastian.

Aretacije v Mariboru.

Maribor, 31. decembra (Lj. k. u.) Jugoslovanska državna policija je včeraj aretirala ljudskošolskega ravnatelja Alojzija Sedlatschka in ga odvedla na okrožno sodišče. Govori se, da so ga aretirali radi tega, ker je grajal aretacijo evangel. duhovnika dr. Ludvika Mahnera.

Maribor, 1. prosinca. (Izv. por.) Konečno se je le zgodilo nekaj, kar bo zabranilo nemškemu rovarjenju proti ujedinjenju, doseči to, kar skrivoma že dolgo pripravljajo tukajšnji nemški hujskači. Vojaška oblast je določila 21 talcev, ki po trije vsak dan sede v domobranski vojašnici, in si je v to svrhu poiskala precej dobre tvrde, kakor dr. Mravlag, Orosel, Kokoschinegg itd. Poveljnik jugoslovanskih čet je prejel že blizu 200 grozilnih pisem.

Na Silvestrovo so Nemci pripravljali nemire.

Maribor, 1. prosinca. (Izv. por.) Zadnje dni je mesto mrgolelo tujih, temnih elementov, zlasti nemških oficirjev in vojakov. Vse Silvestrovo ni bilo miru, po ulicah so se podili kričaji, da si je bilo strogo odredeno, da morajo biti gostilne že ob devetih zvečer zaprte. Domnevajo, da imajo nemški hujskači privatne sestanke, kjer se dogovarjajo o skupnem nastopu proti Jugoslovanom. — Jugoslovansko vojaštvo je ostalo v strogi službi vsi noč doma in tako se izzivačem ni posrečilo, izzvati nemirov in spopadov.

Tudi okrog Spiljase pojavlja sumljivo gibanje nasprotnih čet, ki poskušajo, od svojih koroških sosedov navdušeni, istotako napasti naše slovenske kraje.

Razpust občinskega sveta v Mariboru.

Maribor, 2. prosinca. (Lj. k. u.) General Maister je razpustil mariborsko občinsko upravo. Njeno vodstvo je kot komisar Narodne vlade SHS prevzel dr. Pfeifer. V mestu se je pojavilo živahno gibanje.

Koroško.

Ljubljana, 2. prosinca. Ljubljanski korespondenčni urad poroča 2. prosinca ob pol sedmih zvečer iz uradnega vira: Pri jugoslovanskih četah na Koroškem se ni danes pripetilo nič omembe vrednega.

Jugoslovanska posadka v Grabštajnu.

Maribor, 1. prosinca. Poročajo, da je jugoslovanska posadka, ki so jo nemške tolpe vjele v Grabštajnu, zopet prosta in se vrne nazaj na svoje prej-

šnje mesto. Iz Celovca so slovenske vojske odvedli pod močno eskorto na Dunaj, od tam v Budimpešto, kjer so nemško eskorto zaprli, oropali, vjetnike pa izpustili.

Narodna samopomoč.

Slovenji gradec, 1. prosinca. Že dolgo časa so si skrivnostno šepetali naši nemčurji. Najbrž so vedeli, da se nekaj kuha v Spodnjem Dravogradu, kjer je bil postavljen le majhen oddelček vojaštva. Ko je že delo dokončano, ko je že delo dovršeno, ko je že brez potrebe tekla naša kri, osokolili smo se in pozaprlili tudi nekaj nemčurjskih hujskačev. To se je zgodilo danes. Vojni dobikar Rajtar, Andrejčeva sinova in učitelj nemške šole Resch so morali pod ključ. Pred štirimi leti so nas zapirali; kolo časa se obrača. Se nam je v spominu, koliko je morala prestopiti gospa živinodravnik Pernata. Cela procesija priči, na čelu Rajtarica, hči ljubljanskega Slovenca, Žepička in Čarejeva hči (čiera). Slovenski aretiranci so bili takrat 1. 1914. — tepeni, pljuvani in zmerjani. Kaj se je pa zgodilo danes? Niti besede ni bilo slišati. Kak razloček med našim narodom in z nemško kulturo oblikanimi nemčurji!

Slovanski svet.

Čehoslovaki zasedli Požun.

Budimpešta, 2. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Listu „Pester Lloyd“ poročajo z informirane strani: sinoči ob pol 8 uri so Čehi vkorakali v Požun. Češkim četam, ki so štele 200 mož, je poveljeval italijanski častnik. Bile so redne čete. Nadaljnji trije bataljoni bodo prišli ponoči v Požun. V mestu je mir. Red vzdržuje zopet redarstvo. Socijalisti so odstopili od uprave.

Budimpešta, 2. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. ur. Vojno ministrstvo poroča: — Čehi so včeraj vkorakali v Požun.

Budimpešta, 2. januarja. (Lj. k. u.) Brežično. Včeraj dopoldne so pričele čehoslovaške čete severno od Devina (Deveny-Theben) korakati proti Požunu. Ne da bi počakali izida parlamentarnih pogajanj, so potisnili ogrske straže v boju do severnega roba mesta. Ogri so potegnili svoje čete na severni breg Donave, nakar so Čehoslovaki zasedli požunsko tovarno patronov in severni rob mesta. Zaradi vkorakanja Čehov v Požun se vrše pogajanja. Čehi so med Devinom — Nova vas (Devenyujfalú) in Lamacsem razdrli železniški tir, tako da se more vršiti železniški promet na progi Dunaj — Marchegg — Budimpešta samo do Novih Zamkov (Ersekujvar). Čehi so tudi pretrgali telefonsko zvezo med Budimpešto in Požunom, vsled česar mora požunski ogrski vladni komisar občeati z Budimpešto preko Dunaja.

Massarykov novoletni nagovor.

Praga, 1. januarja. K predsedniku Čehoslovaške republike dr. Masaryku je prišlo danes predsedstvo čehoslovaške narodne skupščine, da mu čestita k novemu letu. Vodja odposlanstva Tomašek je imel na predsednika nagovor, nakar se je dr. Masaryk zahvalil. Predsednik je nato nadaljeval: Veselim se, da soglašamo v glavnih potezah v zunanji politiki. Očitajo nam imperijalizem, ker nedopuščamo odcepitve takozvanega nemškega ozemlja. Vztrajali smo pri svoji zahtevi po državnem pravu v času, ko so nas zatirali Habsburžani, Nemci in Madžari. To ni nov, temveč star program, h kateremu so se pred kratkim priznali Nemci sami. Toda nočemo osvajati, kar ni našega. — Glede mej čeških dežel ne more biti spora, ker so te dežele vedno tvorile in še tvorijo historično individualnost. Spor bi bil le mogoč o jugovzhodnih mejah na Slovaškem. Zaradi tega so zavezniki določili te meje. Javno in lojalno sam utemeljeval svojo politiko. Nisem prijatelj tajnih pogajanj in političnih presenečenj. Javnost je temeljni pogoj demokracije in je tudi meni v vseh vprašanjih vodilno načelo.

Priznavam samoodločbo narodov, ali ob danih razmerah imamo tudi pogojne meje, pogojne vsled tega, ker so narodi meščani, kar izključuje strogo ločitev. Geografično se nemške manjšine ne morejo združiti, kakor se tudi ne morejo češke. Ne preostaja nič drugega, kot da ostanejo združeni. Ravno z narodnega stališča je razlika jasna. Ni naša krivda, da raztezajo Nemci svoje osvajaške kolonije proti vzhodu in v naše dežele in da je treba zavezati nemški „Drang nach dem Osten“, ki je postal pregovor. — Želim, da Nemci stvarno premotrijo položaj in da v lastnem interesu opustijo politične predsodke iz predvojnega časa, ki so povzročili sedanji položaj. Kar zahtevajo Čehi in Slovaki, je upravičeno, ker je to njih pravo. Končna ureditev meja je potrebna za določitev volilnega reda in za ustavo sploh. Gospodarske in socialne reforme so zelo nujne. Avstriji in Madžari so prav po razbojniško oplenili češke dežele. Vsled tega ima naša republika težke naloge. Prepričan sem, da naš narod razumeva položaj. Narodni skupščini pa želim obilo uspehov v njenem delovanju. Živela republika!

Dnevne vesti.

Včerajšnji „Naprej“ se bavi kar v večih noticah z „rokovnjaškim žurnalizmom“, z neodgovornimi politiki na Starem trgu, s „pedagogi“ z ljubljanskega Starega trga, in sliči. „Naprej“ bi priporočali, naj se rajši ne utika v stvari, za katere nima razumevanja. Naj ostane lepo pri svojem razrednem boju in naj pusti, da narodni boj izbojuje ljudje, ki ne dobivajo nikakih subvencij od raznih inozemskih central.

Nemško nacionalni listi v Jugoslavijo ne bi smeli imeti vstopa. To zahteva naša narodna čast, da listov kot Grazer Tagblatt, Tagespost, Neue Freie Presse ne kupujemo. Pa tudi naši nemški sodržavljani ne potrebujejo za zdaj tega hujskajočega tiska. Temu časopisu naj se vzame takoj poštni debit. Na Koroškem teče jugoslovanska kri, mi pa naj beremo vsenemško časopisje, ki nas blati in o nas razširja vse polno laži?

Proč z nemškimi časopisi! Nekateri, takozvani narodni mladeži, se nikakor ne morejo ločiti od strupenih nemških časopisov. Take vrste ljudje bivajo tudi v gorenjem delu Poljske doline. Poznamo nekaj takih, ki so še vedno naročniki graške „Tagespost-e“ in proslulega dunajskega „Welt-Blatt-a“. Tem potom jih zadnjikrat pozivljamo, naj vendar že enkrat vrnejo in za vedno odstranijo te nič vredne časopise, ki nimajo za nas Jugoslovane čisto nobenega pomena. Naj vendar toliko bolj podpirajo naše narodne jugoslovanske časopise. Saj brez nemščine bodo ravno tako lahko izhajali, kakor, recimo, brez ciganskega jezika. V slučaju, da bode ta poziv ostal brez uspeha, bomo primorani te „nemškofile“ prihodnjic imenoma razkrinkati.

Avanzma in nižje uradništvo. Nekaj dni pred Božičem smo čitali v tukajšnjih listih opomin merodajnim krogom, kaj bo z januarskim avanzmajem pri vojaštvu. Nikomur nismo nevoščljivi napredovanja; vsakdo si hoče svoje materijelno stališče poboljšati. Vendar se nam pa zdi, da ravno častniki še hitreje napredujejo kot pri prejšnji avstrijski armadi ne glede na to, da so v primeri z uradništvom kraljevsko plačani. Enako je tudi pri civilni upravi le s to izjemo, da ondi avanzirajo večinoma le zlati „krogeljci“, mejtne ko je nižje uradništvo pri napredovanju skoro bela vrana. Tako ne more več dalje! Merodajnim faktorjem naj se že vendar odprejo oči, da ne bo prepozno. Vsakomur je menda znano, da je pri sedanjih razmerah nižje uradništvo kot fiksen nastavljenec največji trpin. Hočete li iz tega uradništva napraviti še večji proletarijat? Koliko je uradnikov, ki le vsled tega niso mogli napredovati, ker jim je privandran tujec odjedal kruh. Sedaj je to zlo končano. Sicer je imela dotična naredba N. V. neka vrata, ki pa se kot trdno upamo — ne bodo nikoli odprla. Vse uradništvo, posebno

pa nižje, trdno pričakuje, da mu bo vlada obupen gneten položaj čimprej izboljšala! Pomoč je nujno potrebna!

In tajni policijski agentje? Političen preganjanec nam piše: Slišim, da poverjeništvu za notranje stvari še ni spodilo iz službe kralja Petra onih bivših avstrijskih tajnih policijskih agentov in vohunov, ki so za Küniglovega in Skublovega paševanja sledili poštene Jugoslovane ter jih spravljali v ječo in na morišče! Bil sem Jugoslovčan takrat, ko so današnji narodni vladarji še prisegali na Franza Josepha in se je obetal za jugoslovanstvo konopec, ne pa 30.000 K letne plače. Rad uvidim, da taka mesta niso za nas, ki smo res gradili temelje svobode; čas je da mi, ki smo trpeli in krvaveli zanj, izginemo v temo in pozabljenje; ali proti temu, da se moram lačen umikati sistemu avstrijskemu policijskemu agentu s trotoarja, si vendarle usojam najpogostejše protestirati pri gospodu SHS poverjeniku za notranje stvari!

Italijani kot — zmagovalci. Poza, katero zavzemajo sedaj Italijani kot „zmagovalci“ je naravnost smešna. Bahajo se s prelomom avstrijske fronte, katero smo v resnici odprli — mi. Svoje blazne aspiracije upravičujejo pa tudi z velikanskimi krvavimi žrtvami, sklicujejo se na stotisoče mrtvih, pohabljenih in na opustošene in izropane beneške pokrajine. Seveda oni ne povedo, da so vsa ta gorja povečini povzročili njihovi generali, predvsem pa izdajstvo v lastnih vrstah. Naštem samu nekaj večjih. Avstrijsko prodiranje v maju 1916. sta omogočila laško izdajstvo in strahopetnost; neverjetno utrjene postojanke so padale takorekoč brez boja „zmagovalcu“ v roke. Za 10. junij 1917. je Cadorna pripravil močno ofenzivo v smeri proti Suganski dolini in od tod južno ležečemu pogorju. Namen bi se bil prav gotovo posrečil, posebno še, ko se avstrijskemu vodstvu o kakem napadu niti sanjalo ni. Edinole izdajalcu, italijanskemu oficirju naj se zahvali Italija za neuspeh in tisoče mrtvecev, katerih kosti še danes leže nepokopane pod Ortigaro, Mte Forno in Chieso. Izdajstvo italijanskega generalnega štaba pri Kobaridu je svetovno znano. Decembra 1917 se je pri Castel Gumberto udalo 15.000 italijanskih „junakov“ — pa brez strela! Kar gnusilo se mi je, ko sem videl, da ti ljudje pri zasliševanju kar tekmujejo med seboj, kdo bo več izdal in kdo bo podlejšje zasramoval svojo „patrio“. Kdo je rešil situacijo pri Montellu? Italijani, mesto da bi se bili, dvigajo roke in šele Čehoslovaki jih z ročnimi granatami in strojnimi silami prisilijo, da ostanejo v svojih pozicijah. — Vjetniki so potem na vse kriplje hiteli izdajati sobojevnike. „Ti so vaši — so Avstrijci!“ Spominjam se velike lanske avstrijske ofenzive na 15. junija. Ako ne bi bilo Angležev, Francozov in poslednji čas Čehoslovakov, bi bili Avstrijci že davno sedeli v Vicenci. Mte Grappa, Sisemol, Asiago te tri najvažnejše postojanke so branili vsi drugi, samo Lahi ne. — Videl se je pa tudi uspeh — avstrijski general Csanády je moral žrtvovati nad 20.000 mož, da je vjel 68 ranjenih in neranjenih Angležev. Ti primeri naj služijo kot zgled italijanske „požrtvovalnosti“ in „juuastva“. Prepričan sem, da bi se Batisti, če bi prišel še enkrat na svet, gotovo premislil zopet vstopiti v laško prostovoljsko legijo, kajti tudi njega je izdal lasten rojak — Italijan! V. G.

Na naslov Narodne vlade. Brežiška nemška hranilnica je prodala svoj hotel „Nemška hiša“ v Brežicah pred par dnevi brez soglasja vlade, kar bi bila dolžna storiti po pravilih, za zelo nizko ceno. Vsled predloga poverjeništvu za finance je Narodna vlada sklenila ukazati okrajnemu glavarstvu v Brežicah razveljavljenje te javnim interesom zlasti interesu slovenskih vlagateljev, škodljive kupčije. K temu pripominjamo: Kakor slišimo iz druge strani, ponujajo tudi merodajni krogi celjske mestne nemške hranilnice za nizko ceno svojo društveno hišo na prodaj, kar ugrene biti ravno tako škodljivo za slovenske

vlagatelje zlasti mladoletne otroke. Opozarjamo Narodno vlado na to, da veljavnosti teh kupčij ne bo pripoznala. Vendar se pa iz teh slučajev da sklepati, da vodstva nemških denarnih zavodov ne varujejo več interesov domačega prebivalstva in svojih vlagateljev Slovencev in je torej nujna dolžnost Narodne vlade, da se v javnem interesu tem činiteljem enkrat za vselej in povsod odvzame razpolaganje z naložbami slovenskega prebivalstva. Tudi glede vojnega posojila, kterega so ti zavodi vseskozi podpisali čez svoje moči in mnogo, gotovo ne soglašajo interesi ljudstva s škodljivimi tozadevnimi sklepi vodstev teh zavodov. Po došli poizvedbah so te hranilnice po večini naložile vložen denar slovenskih strank pri centrali nemških hranilnic in so torej te naložbe izročene na milost in nemilost inozemstvu. Iz vsega sledi, da javni interes nujno zahteva, da se v tem oziru kaj ukrene.

Skraini čas! Štacijsko poveljstvo v Ljubljani je izdalo naslednje povelje: Gl. odredbe poverjeništvu za narodno brambo op. št. 1451 z dne 30. decembra 1918. se rezervnim častnikom, ki niso več v aktivni službi, do preklica zabranjuje, da od 15. januarja 1919 še nadalje nosijo vojaško uniformo. Da bi pa rezervni častniki ne bili primorani si nakupovati novih civilnih oblek, se dovoljuje, da se uniforma tako prenaradi, da se na prvi pogled vidi, da služi ta kot civilna obleka. Prepovedano je nositi prejšnje ali sedanje kape kakor tudi kakoršnekoli znake na ovratniku. — Opozarjamo vojaške kroge, da se je zadnje dni priklatilo v Ljubljano sila mnogo nemških oficirjev. Kaj počenjajo ti elementi v mestu? Nastopajo tupatam izzivalno!

»Akademija« priredi po novem letu vrsto tečajev, na katere že danes opozarjamo. Natančen program objavimo v kratkem po lepkih. Vršili se bodo med drugim kurzi o higijeni, astronomiji, francoščini, srbohrvaščini itd. Razun tega bodeta predavala januarja slikar Vavpotič in pesnik Ivan Albreht.

Poverjenik za javna dela ing. Remec sprejema odslej stranke le v torkih in petkih od 10. do 12. ure.

Iz Brežic nam poročajo: Pod staro Avstrijo je bilo pri nas tihotapstvo v najlepšem cvetju. Nemške firme so nakupovale pri nas vsakovrstni živež, vtihtapljen iz Hrvaške. Znani prekupčevalci so prišli na ta način do milijonskega premoženja in si kupili vile v Mariboru. Po razpadu Avstrije je ostalo tu še okoli 20 vagonov živeža, katerega niso mogli pravočasno poslati v nemško Avstrijo. Vsled tega so se pokvarile v skladiščih velike množine koruze in črne moke. Ostalo blago pa se sedaj naklada na postaji, da ga odpošljejo v Gradec. 30. decembra zvečer so bili odposlani že 3 vagoni.

Za srbsko siročad smo prejeli v zadnjih 2 dneh 12.153 K 98 h. Z večjimi zneski so se spominjali uboge dece našega bratskega naroda: 2. vojno okrožje v Pulju po Narodnem veču s 5123 K 20 v in 468-90 L filijalka avstro-ogrske banke v Ljubljani s 2000 K; odbor narodnih žena v Krškem s 1000 K. Upravištvo »Slov. Nar.« nam je poslalo zbirko 385 K 20 v in gospa Lojzka Petkova 1033 K. V blagu smo prejeli od vojno-oskrbnega urada 1156 kosov perila in od »Česko-slovenske zastoupne« v Pulju 328 raznih zdravih predmetov, od tvrde K. Polak 100 parov čevljev, od tvrde Vokač 10 otročjih oblek.

Na Silvestrovem večeru »Sokol« v Mostah pri br. Kavčiču na Selu bila je najbrže pomotoma zamenjana v kuhinji viseča suknja svetlokozastanjo barve. Oseba, ki jo je zamenjala, je na videz znana, in se pozivlja, da prinese isto v brivnico br. Novaka 000, kaj dobi svojo. — Prav isto pa ni tako stori tudi ona oseba, ki je pred jutro namenoma odnesla iz kuhinje dežnik, ker zna imeti sicer neljube posledice. — Našel se je istotam mal kidec (Wertheimer). Kdor ga pogreša, naj se med 1.—2. uro pop. oglasi pri br. Samobor v Udmutu št. 74.

Beležni (tedenski koledar) za pisarne, urade itd. Opozarjamo na tozadeven inserat v današnjem listu.

Društvene vesti.

Železničarska veselica. V nedeljo, dne 5. januarja 1919. je v prostorih Narodnega doma v Ljubljani velika železničarska veselica z umetniškimi večerom. Na vzporodu je: Predavanje, recitacije, petje, železničarska godba iz Zidanega mosta. Pričetek ob 8. zvečer. Vstopnina 5 krone za osebo. Natančnejši vzpored se bo dobilo pri blagajni. Dobiček v prid železničarskega doma v Ljubljani. — Odbor.

Vabilo na občni zbor „Mladinske skupine Narodne socialne zveze“. Občni zbor je dne 5. januarja 1919 v Narodnem domu. K veliki udeležbi vabi odbor.

Slovensko profesorsko društvo. Se-stanek slovenskih germanistov je 4. t. m ob 4. popoldne v posvetovalnici realne gimnazije v Ljubljani.

Sestre pevke in brate pevce Ljubljanskega Zvona vabim danes, v petek ob osmih zvečer v društvene prostore na važen pogovor. Pridite vsi! — Pevovodja.

Umetniška noč! Predprodaja vstopnic za „Umetniško noč“, ki bo v soboto, dne 4. januarja 1919 v vseh prostorih „Narodnega doma“, je vsak dan od 10.—12. dop. pri gledališki blagajni. P. n. občinstvo opozarjamo, da je za koncert le omejeno število sedežev na razpolago in dobi istega le oni, ki si preskrbi pravočasno vstopnico. Isto velja tudi za kabaret „Madame Krizantema“, ki se vrši pri mizah, katere so znamenovane s številkami. Ker je zanimanje za „Umetniško noč“ izredno veliko, naj si vsakdo že vnaprej preskrbi vstopnico. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Prireditelj povsem demokratičen!

Čiščenje.

Demonstracije v švabskem „teatru“. — Grünov spomenik — odstranjen.

O demonstracijah v nemškem gledališču smo prejeli od udeležnikov naslednje podrobnosti:

Hrušč in trušč v „teatru“.

Novega leta zvečer je švabski „teater“ priredil igro „Die lustigen Vagabunden“. Na balkonskih sedežih je bilo nenavadno veliko število Slovencev, med njimi mnogo jugoslovanskih vojakov. — Ko se je dvignil zastor, so igrali samo pet minut, nakar se je začelo z balkonskih sedežev oglašujoče in gromovito vzklikanje, piskanje in žvižganje, nastal je pravi hrušč in trušč. Slovenski vojaki so vzklikali: „Zaprite! Ven s slovenskimi obiskovalci! Ne dovolimo igrati! Pojdite v nemško Avstrijo! Tu za vas ni prostora!“

Ves zbežan in obupan je „derekhtar“ zaprosil policijo za pomoč. Stražniki so mirno nastopali in pazili, da ni prišlo do dejanskih spopadov. Kljub hrušču je hotel ravnatelj nadaljevati predstavo, a nastalo je tako razburjenje in ogorčenje med slovenski poslusalci, ki so zahtevali slovensko igro, da je še enkrat pritekel ravnatelj na balkon, prosil, a dobil je kratek odgovor: „Vas ne poznamo!“

Razburjenje pa je doseglo vrhunec, ko so demonstrantje opazili med Nemci nekega ritmojstra (F. baje T.), ki je na prsih ponosno nosil pripet K. T. K. — Seveda ga je moral takoj sneti in vtakniti v žep.

Grünov spomenik.

Anastasius Grün je bil nemški pesnik iz rodu znanih Auer-spergov, ki je bil hud nasprotnik Slovencev. Zato so mu Nemci v Ljubljani postavili spomenik. Ta spomenik je bil izzivalen in za nas ponizujoč dokaz našega robstva. To smo čutili že preje, kajti mladina je dobro vedela, kaj hoče ta spomenik. Mnogo naših dobrih prijateljev je bilo izključenih iz srednjih šol, ker so se pregrešili proti temu spomeniku. S pravo nemško osebnostjo je izzival ta spomenik našo javnost tudi ob času svobode. Zato so se spravi, nam čističji (ne častniki) že večkrat ponot. Pa se je trdno držal na zidu nemškega vltkega spomenika. Zato je prišla večer popoldne nova družba čističev, ki so potrebnim ometjem in po nekakih treptajočih se je zavalila prosta po tleh in za to je padlo hrastovo železno listje. Ravnatelj je glavo ob nemškega pesnika. Tako smo pospravili tudi ta zlojubi, ljubljani in pripravek spomenika. Po dovršenem delu so pevc. zapeli: „Boy r Slovenen“. Kar se je zanjudo se mora zdaj pospraviti. — 08. 08. 1919.

Kresovi gore po Ljubljani.

Sinoči so začeli goreti po Ljubljani kresovi, ker velika je megla, ki obdaja Ljubljano, in slaba je mestna razsvetljava. Pred kazino na sredi ceste je bil tak kres. Jugoslovanski mornarji in vojaki, večinoma iz Primorske in zasedenih krajev Notranjske, so znesli iz kazine in bližnjih kavaren vse nemške politične, beletristične in humoristične liste. Isti prizori so se odigrali pred ostalimi ljubljanskimi kavarnami.

Nemško gledališče — zaprto.

Sinoči ni bilo v nemškem gledališču nobene predstave. Gledališče zapro. Osebe se preseli na Štajersko v Knittelfeld.

Zadnje vesti.**Karoly o Jugoslovanih.**

Budimpešta, 2. prosinca. O pri- liki noveletnih častitk je ministrski pred- sednik Karoly imel daljši nagovor. Poudarjal je o ustvaritvi nove Ogrske in integriteti ogrskega ozemlja v go- spodarskem smislu. Omenjal je dalje stare vezi prijateljstva s Poljaki in Ita- lijani ter izjavil doslovno: „Te vezi hočemo obnoviti, vendar pa nočemo s tem ustvariti nobenega novega raz- dora ter nočemo pognati za- gvozde v naravni razvoj Ju- goslovancov in ovirati strem- ljenje severnih in južnih Slo- vancov po naravnem razšir- jenju. Kar se tiče teh vprašanj, so nam merodajni Wilsonovi principi, ki jih moramo varovati in gojiti.“

Wilson v Rimu.

Rim, 1. prosinca. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Predsednik Wilson bo prišel v Rim dne 3. prosinca do- poldne.

Nemci zapuščajo Rigo.

Riga, (Lj. k. u. — Dun. kor. u.) Wolffov urad poroča: Ker se premočne boljševiške čete bližajo mestu Riga, so morale nemške čete zapustiti gar- nizijo.

Aprovizacija.

Pšenični zдроб za otroke do 3. leta se bode oddajal v vojni prodajalni Gospo- ska ulica po sledečem redu: Na vrsto pri- dejo stranke z izkaznicami štev. 1 do 300 dne 7. januarja, štev. 300 do 600 dne 8. ja- nuarja, štev. 600 do 900 dne 9. januarja, štev. 900 do 1200 dne 10. januarja, od 1200 naprej dne 11. januarja. Za vsakega otroka se dobi 1 kg pšeničnega zdroba, ki stane 2 K 80 vin. Stranke naj se strogo drže do- ločenega reda, da ne bode nepotrebnega postajanja. Drobil je pripraviti!

Speh za VII. okraj. Stranke VII. okraja prejmejo speh na rumena nakazila za mast v soboto, dne 4. t. m. pri Mühleisnu na Du- najski cesti. Določen je tale red: od pol 2. do pol 3. štev. 1 do 170, od pol 3. do pol 4. štev. 171 do 340, od pol 4. do pol 5. štev. 341 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kg speha, kg stane 18 kron.

Speh za VIII. okraj. Stranke VIII. okraja prejmejo speh na rumena nakazila za mast v soboto, dne 4. t. m. na Poljanski cesti št. 15. Določen je tale red: od pol 2. do pol 3. štev. 1 do 175, od pol 3. do pol 4. štev. 176 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kg speha, kg stane 18 kron.

Speh za IX. okraj. Stranke IX. okraja dobe speh na rumena nakazila za mast v soboto, dne 4. t. m. od pol 4. do pol 5. po- poldne na Poljanski cesti štev. 15. Stranka dobi za vsako osebo pol kg speha, kg stane 18 kron.

Jabolka za IV. okraj. Stranke IV. okraja dobe jabolka na zelena nakazila za krompir v soboto, dne 4. t. m. v telovadnici I. drž. gimnazije (nasproti Narodnega doma) po na- slednjem redu: od 8 do 9 dop. štev. 1 do 300, od 9 do 10 štev. 301 do 600, od 10 do 11 štev. 601 do 900, popoldne od 2 do 3 štev. 901 do 1200 od 3 do 4 štev. 1201 do 1500, od 4 do 5 štev. 1501 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg jabolka, kg stane 3 krone 50 vin.

Krompir za IV. okraj. Stranke IV. okraja dobe krompir v soboto, dne 4. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. do- poldne št. 1 do 400, od 9. do 10. št. 401 do 800, od 10. do 11. št. 801 do 1200, popoldne od 2. do 3. štev. 1201 do 1400, od 3. do 4. št. 1401 do 1600, od 4. do 5. št. 1601 do konca. Stran- ka dobi za vsako osebo 10 kg krom- pirja, kg stane 80 vin.

Proda se 2 postelji, 3 omari in nekaj pe- rila. Vprašati je samo v nedeljo popoldne od 2. naprej, Poljanski nasip 34. II. nadst.

Učenka se sprejme v modni trgovini Peter Šterk, Ljubljana, Stari trg 18. 3-1

Išče se izurjena kuharica za večjo kuhinjo, ki bi prevzela vodstvo kuhinje. — Plača po dogovoru. Vstop takoj. Pojasnila daje načelnik obratnega urada na državnem kolodvoru v Šiški od 11.—12. dopoldne. 2-1

Proda se več moških salonskih oblek pri- pravni za preuredbo v jakete, dalje fin ženski plašč za gledališče. Toileur Potočnik, Selenburgova ulica 6. 2-1

Motor (Klimax) na bencin ali surovo olje se ceno proda. Vpraša se v toba- karni Kolodvorska ulica 18. Istotam se kupi Elektromotor 25—30 HP.

Trgovski lokal z delavnico se išče za takoj na prometnem pro- storu. Naslov pove upravnistvo. 10-1

Usnjene čevlje po novih cenah v vseh oblikah in velikostih zopet razpošilja „Čevljarska zadruga“ Miren, za- časno Vrbovec, p. Mozirje. Zahtevajte cenik.

Trgovci, gostilničarji, obrtniki in drugi uradniki, ki žele kaj kupiti ali se naseliti v jugoslovanski Koroški, naj takoj natančno poročajo svoje podatke na „Narodni svet“, pošta Guštanj. 5-2

Prodajalce za dnevnik Jugoslavijo sprej- memo po vseh večjih krajih. Ker je dovoljena presta kolportaza (svobodno razširjenje) sme naš dnevnik vsakdo prodajati. Agilnim osebam se nudi lep zaslužek. Pri- glasite se na upravništvo Jugoslavije. 10 7

Poverjenike za nabiranje naročnikov za „Jugoslavijo“ sprejemamo po vseh večjih krajih. Dovoljena je presta kol- portaza (svobodno razširjenje) in sme torej vsakdo, seve kder je od nas pooblaščen za to — nabirati naročnike. Agilnim osebam se nudi lep zaslužek. Priglasite se na upravni- štvo Jugoslavije. 11 9

Umetniška noč

4. prosinca 1919.

Vspored koncertnega dela:

1. Dvořák: Slovanski ples. Celotni gleda- liški orkester. Dirigent Janko Ravnik.
2. Schumann: H. d. aljo — P. Debevec. Škrjanc.
3. Pavčić: Padale so cvetne sanje. A. Vrhun- čeva-Ravnik.
4. Lajovic: Pesem starca. — L. Kovač- Ravnik.
5. Mussargski: Hopak. — C. Medvedova- Škrjanc.
6. Wieniawski: Faust. — Fantazija. Gosli: R. Zika. Klavir: J. Ravnik.
7. Solo na harfi. Dobravska.
8. St. Moniuszko: Recitativ in kavatina iz opere „Parija“ — Stepniowski-Ravnik.
9. Slovaške narodne pesmi. H. Pirkova- Igorova-Ravnik.
10. Smetana: Škrjančeva pesem iz opere „Poljub“. — Jana Richterjeva-Škrjanc.
11. Puccini: Arija Butterfly iz opere „Ma- dame Butterfly“. — Rezika Thalerjeva- Ravnik.
12. Smetana: Zbor vaščanov in vaščank iz opere „Prodana nevesta“. — Zbor in orkester slov. narodnega gledališča.

Ples v veliki dvorani.**KABARET**

?

„MADAME KRIZANTEMA“

v telovadnici Ljublj. Sokola.

Stara slovenska trdka Lampret, mizarska in stavbena tovarna s stroji na paro in električno silo v Šoštanjju naznanja, da pri- čenja s 1. prosincem pod imenom

Lampret in Pukl

zopet delovati in se priporoča za vsa dela te stroke. Postrežba točna, cene brez kon- kurence, delo solidno. 2-1

Dobro staro vino

se toči čez ulico: črno liter po 11 K, belo liter po 10 K.

Restavrac. Schmid, Gradišče 2.

Fini sukanec

po 400, 500 in 1000 vatlov na lesenih špul- cah ter dreto, otročje nogavice, črne žen- ske rokavice, svilene trakove v vseh bar- vah in širokostih in fino toaletno mila priporoča trdka 86 5-2

Osvald Dobeic, Ljubljana

Martinova cesta št. 12.

Istotam se zamenja Frankova cikorka za živež, oziroma za jajca.

Vizitnice lične in po nizkih cenah priporoča **Zvezna tiskarna**

v Ljubljani, Stari trg štev. 19.

BELEŽNI KOLEDARI!

Dne 5. januarja 1919 izide za pisarne, urade itd. ličen in jako praktičen

Bonačev beležni (tedenski) koledar

za leto 1919, cena K 4.—.

Naročite ga takoj, ker je le majhna naklada. — Uradom in trgovcem izven Ljubljane se priporoča, da naroče skupaj po več izvodov, ker se posamezni izgube, ter se prihrani poštnina. Denar je vpsolati naprej, prištevši pri posa- meznih izvodih eno krono za poštnino in embalažo.

Koledar bo v kras vsaki pisarni!

Ljubljanska kartonažna tovarna **J. Bonač sin v Ljubljani.**

Trgovci, zahtevajte cenike!

„Adria“-kava s sladkorjem

mešana se radi pomanjkanja sladkorja priporoča.

Nadalje dišave, kakor: poper, cimet, paprika, klinčke, žafran itd., pravi škrob, toaletno milo, vaniljin sladkor, pecilni prašek („Adria“, „Oetker“) ter vse drugo špecerijsko in kolonijalno blago. — Solidna in točna postrežba!

Na debelo! „Adria izdelki“

F. ŠIBENIK

Na debelo!

Ljubljana. — Gosposka ulica štev. 16. — Ljubljana.

Mast, slaninu, suho meso i salamu (Braunšvajger)

razašiljem u sve krajeve Jugoslavije u poštanskim pa- ketima od 20 kg uz dolje naznačene cijene:

Mast. . . po 24 K po kg Suhe šunke . po 22 K po kg
Slaninu . . po 28 K po kg Salamu (Braunšv.) po 20 K po kg

la kavin nadomjestak nepakovan K 5.50 po kg.

la kavin nadomjestak u paketima 1/4 kg po K 6.50 po kg.
Novac unapried ili 50% kapare, ostatak uz pouzeće. Pakovanje (Sanduk) računam K 9.—, a poštarinu K 4.20. Kupci, koji lično dogju, mogu slobodno iz mjesta kao i preko granice Hrvatske svaku količino sa sobom poneti. 46 20-7

J. Gigović, tvornica suhomesnate robe i masti, Nova Gradiška, Slavonija.

Priporočamo sledeče knjige:

Dr. Ivan Lah: „DORE“. Povest slovenskega dečka iz sedanje vojne
Cena vez. 3.50 K

Milan Pugelj: „MIMO CILJEV“. Novele. Vez. 4.50 K

Cvetko Golar: „KMEČKE POVESTI“. Sedem zanimivih povesti iz kmečkega življenja. Vez. 4.50 K

Jakob Dolinar: „IZ DEVETE DEŽELE“. Predpustna igra o na- prednem carju in parlamentu Broš. —60 K

Mrs. Hungersdorf: „SNAHA“. Roman irske deklice iz najvišjih krogov angleške aristokracije Broš. 3.— K

Anton Pesek: „SLEPA LJUBEZEN“. Ljudska igra s petjem v pe- tih dejanjih Broš. 2.— K

A. Sirowý in A. F. Herd: „NAUK O SERVIRANJU“. Pomožna knjiga za praktični in teoretični pouk na nadaljevalnih šolah gostinčarske in hotelirske obrti in za samouke. Vez. 8.50 K

Manica Komanova: „ŠOPEK SAMOTARKE“. Zbirka novel. Cena broširani knjiži K 3.20, vez. 4.60 K

Azov in Tefft: „HUMORESKE“ Zbirka ruskih humoresk, satir in grotesk. Cena Broš. K 3.—, vez. 4.50 K

Abditus: „PROBLEMI MALEGA NARODA“. Cena 2.— K

„KURENTOV ALBUM“. Humoristični almanah s slikami 4.20 K

Ferd. Seidel: „RASTLINSTVO NAŠIH ALP“. Prispevek k spo- znavanju slovenske zemlje. Vez. 7.— K

Pošiljamo te knjige poštnine prosto, če se denar naprej pošlje. Po- vzetje stane 82 vinarjev in je torej najbolje, če pošljete denar za knjige v naprej.

Upravništvo „Jugoslavije“

v Ljubljani, Marijin trg 8.